

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист населення»

для студентів освітнього рівня «Бакалавр»
спеціальності «014 Середня освіта (Здоров'я людини)»
факультету педагогіки та психології

2020-2021 навчальний рік

Назва навчальної дисципліни	« БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ»
Організація навчання	<p><i>День тижня та час навчання за розкладом:</i> Серeda, 09.30–10.50</p> <p><i>Викладачі та їх контакти:</i> ст.викладач Ігнатенко С.А., м. Київ, вул. Тургенівська 8/14, 14 поверх , аудиторія 14–3; тел. (044) 436–41–40; ел. адреса kmbvoogz@gmail.com</p> <p><i>Графік роботи викладачів:</i> Понеділок–П'ятниця, 8.00–16.00</p>
Актуальність навчальної дисципліни	<p>Проблема захисту людини від небезпек актуальна з часів появи людства на Землі . З моменту виникнення людської цивілізації кожна людина дбає про власну безпеку та безпеку своїх близьких так само, як і людству доводилося дбати про безпеку свого існування . Проте в цілому турбота людини про безпеку з'явилась тоді, коли вона почала усвідомлювати важливість певного обсягу знань та вмінь про небезпеки для здоров'я . Людська цивілізація досягає все більшої могутності, а проблема безпеки її існування стає все більш гострою . Гострота проблеми безпеки життєдіяльності людини в світі значно зросла на початку третього тисячоліття Враховуючи зазначене вище, вважаємо, що студенти які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Здоров'я людини), як майбутні вчителі шкільного предмету «Основи здоров'я» та організатори валеологічної служби у закладах освіти, повинні опанувати теоретичними знаннями та оволодіти практичними навичками з навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист населення».</p>
Опис навчальної дисципліни	<p>«Безпека життєдіяльності та цивільний захист населення» є нормативною дисципліною циклу професійної підготовки студентів, що навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Здоров'я людини) освітнього рівня «Бакалавр». Дисципліна вивчається на I курсі й передбачає опанування 3 кредитів ECTS (90 годин). Тижневе навантаження складає 8 год., в тому числі – 2 год. аудиторні заняття та 6 годин – самостійна робота студента. Формою підсумкового контролю є залік.</p>
Мета та завдання навчальної дисципліни	<p>Підготувати сучасного, всебічно розвиненого та кокурентоспроможного на вітчизняному і зарубіжному ринках праці фахівця, який опанував знаннями, уміннями і навичками створювати безпечні умови життя і діяльності у середовищі перебування, осягнення світоглядних принципів</p>

	<p>гармонійних стосунків людини з технікою, природою та суспільством.</p> <p>Завдання полягає у чіткому розумінні небезпечних і шкідливих чинників у ситуаціях, що виникають у навколишньому середовищі, їх ідентифікація, пошук і обґрунтування оптимальних безпечних умов життя людини.</p>
Міждисциплінарні зв'язки	<p>«Безпека життєдіяльності та цивільний захист населення» використовує досягнення та методи фундаментальних та прикладних наук, зокрема: філософії, біології, фізики, хімії, психології, соціології, екології, економіки, менеджменту і тісно пов'язана з практичною діяльністю людини. Вона є теоретичною основою для охорони праці, організації виробництва і цивільної оборони.</p>
Методи навчання	<p>Лекції із презентаційним супроводом; дискусії, «метод круглого столу», «мозковий штурм», метод-проект, тренінг, лабораторний експеримент, розв'язування ситуаційних задач, тестування.</p>
Очікувані результати навчання	<p><i>Студенти повинні знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • закономірності формування і розвитку безпечних та небезпечних систем різного рангу, характеристики джерел небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі; • способи та засоби захисту населення від дії небезпечних, шкідливих та уражаючих факторів аварій, катастроф, стихійних лих; • основи організації і проведення рятувальних та інших невідкладних робіт; • зміст нормативно-правових документів, спрямованих на забезпечення безпеки життєдіяльності населення України; • принципи побудови ЄДС, її завдання, склад сил і засобів захисту населення і території, взаємодію основних елементів системи; • режими функціонування об'єктової підсистеми: повсякденної діяльності, підвищеної готовності, надзвичайної ситуації, та надзвичайного стану, при яких обставинах вони вводяться, та якими заходами супроводжуються; • класифікацію надзвичайних ситуацій та причини їх виникнення, характеристику уражаючих факторів та осередків ураження при надзвичайних ситуаціях техногенного, природного, соціального та воєнного характеру; • порядок виявлення та оцінки наслідків при проявленні різних небезпек, методи оцінки радіаційної та хімічної обстановки, призначення та загальну будову приладів радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю; • основні принципи та заходи захисту людей в надзвичайних ситуаціях, властивості і захисні здатності колективних та індивідуальних засобів захисту; • засоби по забезпеченню безпеки студентів та співробітників університету в надзвичайних ситуаціях; <p><i>Студенти повинні вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ідентифікувати реальні та потенційні небезпеки; • використовувати нормативно-правову базу для захисту прав особистості, навколишнього середовища в повсякденному житті та в умовах надзвичайних ситуацій; • розробляти та здійснювати заходи щодо підвищення безпеки та екологічності виробничих процесів галузі, самозахисту і захисту

	<p>населення від дії негативних наслідків аварій, катастроф, стихійних лих;</p> <ul style="list-style-type: none"> • планувати заходи щодо створення здорових і безпечних умов життя людей на підприємствах галузі. • оцінювати наслідки небезпек, робити висновки та пропозиції, які направлені на забезпечення життєдіяльності людей; • працювати з приладами радіаційної та хімічної розвідки, вирішувати задачі по оцінці радіаційної і хімічної обстановки; • втілювати в життя заходи захисту, виконувати правила (режими) поведінки людей в умовах радіаційного та хімічного зараження; • правильно діяти по сигналу “УВАГА ВСІМ” і додаткової інформації в умовах надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу; • організувати та проводити рятувальні та інші невідкладні роботи в умовах надзвичайних ситуацій на території СШ; • проводити навчання з учнями СШ з питань ОБЖД; • користуватися індивідуальними та колективними засобами захисту. <p><i>Студенти повинні набути компетентностей:</i></p> <p><u>Загальних:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися; • здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; • знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; • здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії; • здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; • навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; • здатність діяти соціально відповідально та свідомо. <p><u>Спеціальних:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • оцінювати стан готовності підрозділу до роботи в умовах загрози і виникнення НС за встановленими критеріями і показниками та надавати консультації працівникам організації (підрозділу) щодо підвищення його рівня; • здатність аналізувати механізми впливу небезпек на людину, визначати характер взаємодії організму людини з небезпеками середовища існування з урахуванням специфіки механізму токсичної дії небезпечних речовин, енергетичного впливу та комбінованої дії уражальних факторів; • обґрунтування та методичне забезпечення проведення навчання серед працівників та населення з питань безпеки життєдіяльності та дій за надзвичайних ситуацій; • вміння надати допомогу та консультації працівникам та населенню з практичних питань безпеки життєдіяльності та захисту у надзвичайних ситуаціях;
<p>Тематичний план навчальної дисципліни</p>	<p><u>Теоретична підготовка:</u></p> <p>Тема 1. Основи безпеки життєдіяльності.</p> <p>Тема 2. Фізичні небезпеки.</p>

	<p>Тема 3. Хімічні небезпеки. Тема 4. Біологічні небезпеки. Тема 5. Безпека людини у соціальному середовищі. Тема 6. Правові і організаційні основи БЖД. Тема 7. Надзвичайні ситуації в Україні. Тема 8. Моніторинг радіаційної та хімічної небезпеки. Тема 9. Основні заходи захисту населення і територій від НС. Тема 10. Організація і проведення р і інр.</p> <p><u>Практична підготовка:</u> Тема 1. Ризик як оцінка небезпеки; Тема 2. Вивчення будови дозиметра; Тема 3. Способи захисту населення в надзвичайних ситуаціях; Тема 4. Дія шуму і вібрації на організм людини; Тема 5. Психофізіологічні небезпеки; Тема 6. Харчові добавки; Тема 7. Надання першої долікарської допомоги.</p> <p><u>Самостійна підготовка:</u> Розроблення індивідуальних навчально-дослідних проєктів.</p>
<p>Навчальні ресурси</p>	<p><i>Основні літературні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник – К.: Каравела, 2005. -327с. 2. Лушкін В.А., Торкатюк В.І., Коржик Б.М., Ачкасов А.Є., Ніколаєнко Л.Ф. Безпекажиттєдіяльності: Навч. посібник – Житомир, 2001. -671с. 3. Скобло Ю.С., Соколовська Т.Б., Мазоренко Д.І., Тіщенко Л.М., Троянов М.М. Безпека життєдіяльності: Навч. посібник –К.: Кондор, 2003. -421с. 4. Джигирей В.С., Жидецький В.І. Безпека життєдіяльності: Навч. посібник. – Львів:Афіша, 2000. -255с. 5. Пістун І.П. Безпека життєдіяльності: Навч. посібник – Суми, 1999. -301с 6. Отраслевые методические указания по расчету предельно допустимых выбросов загрязняющих атмосферу радиоактивных и химических веществ (ПДВ-83). –Минатомэнерго СССР, 1985. -256с. 7. Державні санітарні норми і правила захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань. –Міністерство охорони здоров'я України, - К., 1996. -28с. 8. Князевский Б.А. Охрана труда в электроустановках. –М.: Энергоатомиздат, 1983. -336с. 9. Методика расчета концентраций в атмосферном воздухе вредных веществ, содержащихся в выбросах предприятий (ОНД-86). –Л.: Гидрометеиздат, 1987. -94с. <p><i>Додаткові літературні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адо В.А. Екологія, алергія і СНІД. – К.: Видавництво товариства “Знання України”, 1991. 2. Андрущенко В.П., Михальченко М.І. Сучасна соціальна філософія. – К.: Генеза, 1996. – 368 с. 3. Білявський Г.О., Падун М.М., Фурдуй Р.С. Основи загальної екології. Підручник. – К.: Либідь, 1993. – 304 с.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Вагнер Р.І., Валдіна О.А. Не кури. – К.: Здоров'я, 1987. 5. Завіруха Н.М. Безпека життєдіяльності. – К., 1999. 6. Контактные инфекции, передающиеся половым путем / Под ред. И.И. Маврова. – К.: Здоровье, 1989. 7. Крутецкий В.А. Основы педагогической психологии. – М.: Просвещение, 1972. – 255 с. 8. Кулландер С., Ларсон Б. Жизнь после Чернобыля. – М.: Энергоатомиздат, 1991. 9. Оржиховская В.М., Бурмака Н.П. Избавление учащихся от наркогенных привычек. – К.: Здоровье, 1992. 10. Словник термінів і понять, що вживаються у чинних правових актах України. – К.: Оріяни, 1999. 11. Смоляр В.И. Ионизирующая радиация и питание. – К.: Здоровье, 1992. 12. Тонконоженко В.О., Тонконоженко О.О. Бережи здоров'я змолоду. – К.: Здоров'я, 1990. <p style="text-align: center;">Електронні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи http://www.mns.gov.ua/. 2. Рада національної безпеки і оборони України http://www.rainbow.gov.ua/. 3. Постійне представництво України при ООН http://www.uamission.org/. 4. Північноатлантичний альянс (НАТО) http://www.nato.int/. 5. Новини про поточні події у світі, в т. ч. про надзвичайні ситуації http://www.100top.ru/news/ (російською мовою). 6. Сайт, присвячений землетрусам та сейсмічному районуванню території http://www.scgis.ru/russian/. 7. Сайт, присвячений надзвичайним ситуаціям природного характеру http://chronicl.chat.ru/. 8. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України http://www.erriu.ukrtel.net/index.htm.
<p>Політика курсу</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Студент повинен вчасно приходити на заняття; • У випадку пропуску 50, або більше % практичних (лабораторних) занять без поважної причини, які не були попередньо відпрацьовані, студент не буде допущений до підсумкового контролю (заліку); • Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного, модульного та підсумкового контролю; • Студент має брати активну участь на практичних (лабораторних) заняттях; • Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях; • Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю; • Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань. Проте користування зазначеними гаджетами під час практичних, індивідуальних та семінарських завдань дозволяється. • У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного, модульного чи підсумкового контролю, студент отримає «0» балів. • Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість

	<p>надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету; • Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.</p>
<p>Критерії оцінювання та розрахунок рейтингових балів</p>	<p><u>Поточний контроль</u> рівня засвоєння навчального матеріалу проводиться шляхом опитування студентів на практичних та лабораторних заняттях та захисту виконаного практичного завдання.</p> <p><u>Контроль самостійної роботи студентів</u> здійснюється під час захисту виконаного студентом індивідуального навчально-дослідного проекту.</p> <p><u>Підсумковий контроль</u> рівня засвоєння навчального матеріалу проводиться шляхом виконання студентами письмових контрольних робіт за Темами модулів.</p> <p><u>Загальний рейтинговий бал</u> складається з суми семестрових рейтингових балів: усна відповідь (семестровий рейтинг 20 балів); захист лабораторної (практичної) роботи (семестровий рейтинг 20 балів); захист індивідуального навчально-дослідного проекту (семестровий рейтинг 10 балів); підсумкове тестування (семестровий рейтинг 50 балів).</p> <p><u>Нормативний рейтинговий бал</u> – 100</p>